

Ad-Soyad :
Numara :

Dönüşümler ve Geometrilere Bütünleme Sınavı Soruları

22.01.2020

1) $R \dots \begin{cases} x' = \frac{\sqrt{3}}{2}x - \frac{y}{2} \\ y' = \frac{x}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}y \end{cases}$ dönmesi ve $T \dots \begin{cases} x' = x + 2 \\ y' = y - 5 \end{cases}$ ötelemesi veriliyor.

a) $RT=?$ b) $TR=?$

2) $A \dots \begin{cases} x' = -x + y + 2 \\ y' = -2x + 3y + 1 \end{cases}$ dönüşümü veriliyor.

a) A bir hareket midir?

b) Hareket ise cinsini (karşıt hareket, direkt hareket) ve türünü (öteleme, dönme, yansıma, ötelemeli yansıma) belirleyiniz.

3) k pozitif bir reel sayı olmak üzere $R \dots \begin{cases} x' = kx \\ y' = ky \end{cases}$ şeklinde radyal dönüşümlerin kümesinin

bileşke işlemine göre değişmeli grup olduğunu gösteriniz.

4) $A \dots \begin{cases} x' = x + y + 1 \\ y' = -x + y + 2 \end{cases}$ dönüşümü veriliyor.

a) A bir afin dönüşüm müdür?

b) Varsa A'nın tersini bulunuz.

5) $d_1 \dots x + y + 1 = 0$ doğrusunun $d_2 \dots x + 2y + 2 = 0$ doğrusu üzerine paralel izdüşümünde

$A(-1,0)$ noktasının resmi $A'(-2,0)$ noktası ise

a) $B(3,-4)$ noktasının resmini,

b) izdüşümün sabit noktasını bulunuz.

NOT: Süre 90 dakikadır.

Başarılar dilerim.

$$1) a) RT \dots \begin{cases} x' = \frac{\sqrt{3}}{2}(x+2) - \frac{y-5}{2} \\ y' = \frac{x+2}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}(y-5) \end{cases}$$

$$\Rightarrow RT \dots \begin{cases} x' = \frac{\sqrt{3}}{2}x - \frac{y}{2} + \sqrt{3} + \frac{5}{2} \\ y' = \frac{x}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}y + 1 - \frac{5}{2} \end{cases}$$

$$b) TR \dots \begin{cases} x' = \frac{\sqrt{3}}{2}x - \frac{y}{2} + 2 \\ y' = \frac{x}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}y - 5 \end{cases}$$

$$2) a) \Delta = \begin{vmatrix} -1 & 1 \\ -2 & 3 \end{vmatrix} = -3 + 2 = -1 \Rightarrow A \text{ bir hareketlidir.}$$

b) $\Delta = -1 \Rightarrow A$ tersit hareketlidir. Sabit nokta var ise yansıma, yok ise öteleneli yansımadır.

$$(x, y) \text{ sabit nokta ise } \begin{cases} x = -x + y + 2 \\ y = -2x + 3y + 1 \end{cases}$$

olur. Buradan $\begin{cases} -2x + y + 2 = 0 \\ -2x + 2y + 1 = 0 \end{cases}$ yazılır. Denklemler

düzenlenip işlem yapılırsa $y = 1, x = \frac{3}{2}$ bulunur.
 $(\frac{3}{2}, 1)$ sabit nokta olup A yansımadır.

3) $G = \{ R \mid R \text{ bir radyal dönüşüm} \}$ olsun.

$\cdot I \dots \begin{cases} x' = x \\ y' = y \end{cases}$ özdeşlik dönüşümü $k=1$ olan bir radyal dönüşüm olup $I \in G$ dir ve $G \neq \emptyset$ dir.

$\cdot R_1 \dots \begin{cases} x' = k_1 x \\ y' = k_1 y \end{cases}, R_2 \dots \begin{cases} x' = k_2 x \\ y' = k_2 y \end{cases}$ iki radyal dönüşüm

olmak üzere

$R_1, R_2 \dots \begin{cases} x' = k_1 k_2 x \\ y' = k_1 k_2 y \end{cases}$ olur. $k_1, k_2 \in \mathbb{R}^+$ olduğundan

$k_1, k_2 \in \mathbb{R}^+$ dir ve R_1, R_2 bir vektör dönüşümüdür. O halde, $R_1, R_2 \in G$ için $R_1, R_2 \in G$ olup G bileşke işleme göre kapalıdır.

Ayrıca $R_2 R_1 \dots \begin{cases} x' = k_2 k_1 x \\ y' = k_2 k_1 y \end{cases}$ olduğundan

$R_1 R_2 = R_2 R_1$ olup bileşke işlemi değişmelidir.

$R \dots \begin{cases} x' = kx \\ y' = ky \end{cases}$ için $R^{-1} \dots \begin{cases} x' = \frac{x}{k} \\ y' = \frac{y}{k} \end{cases}$ $k \in \mathbb{R}^+$ olduğundan

$\frac{1}{k} \in \mathbb{R}^+$ olup $R^{-1} \in G$ dir. O halde, $\forall R \in G$ için $R^{-1} \in G$ vardır.

G bir birimi I özdeşlik dönüşümüdür.

Fonksiyonlar bileşke işleme göre birleşimlidir olduğundan G de bileşke işleme göre birleşimlidir.

$\therefore G$, değişmeli gruptur.

4) a) $\Delta = \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{vmatrix} = 1+1 = 2 \neq 0 \Rightarrow A$ afin dönüşümdür.

b) $\Delta \neq 0 \Rightarrow A^{-1}$ vardır

$$\begin{aligned} x' &= x + y + 1 \\ y' &= -x + y + 2 \end{aligned}$$

$$x' + y' = 2y + 3 \Rightarrow y = \frac{x'}{2} + \frac{y'}{2} - \frac{3}{2}$$

$$\begin{aligned} x' &= x + y + 1 \Rightarrow x = x' - y - 1 = x' - \frac{x'}{2} - \frac{y'}{2} + \frac{3}{2} - 1 \\ &= \frac{x'}{2} - \frac{y'}{2} + \frac{1}{2} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow A^{-1} \dots \begin{cases} x = \frac{x'}{2} - \frac{y'}{2} + \frac{1}{2} \\ y = \frac{x'}{2} + \frac{y'}{2} - \frac{3}{2} \end{cases}$$

5) a) B nin resmi $B'(x, y)$ ise B ve B' den geçen doğrunun eğini A ve A' den geçen doğrunun eğinine eğit olacağından

$$\frac{y+h}{x-3} = \frac{0}{-1} = 0 \Rightarrow y = -h$$

$$B' \in d_2 \Rightarrow x+2y+2=0, y=-h \Rightarrow x=6 \Rightarrow B'(6, -4)$$

b) Sabit nokta analizi noktasıdır

$$-1/x+y+1=0$$

$$x+2y+2=0$$

$$\frac{x+2y+2=0}{y=-1, x=0} \Rightarrow (0, -1) \text{ sabit noktasıdır}$$